

AKROPOLITANEC

ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET

PRIJAZNOST –
POTREBA NAŠEGA ČASA

ZGODBE O
VEČNI LJUBEZNI

DUŠA INDIJANCA

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

NOVA KNJIGA O ŽIVLJENJU AMERIŠKIH STAROSELCEV

Charles Alexander Eastman (Ohiyesa, Zmagovalec) (1858–1939) je do petnajstega leta odraščal med Suji (Siouxi), nato pa je na očetovo zahtevo spoznal evropsko-ameriško kulturo. Preostanek svojega življenja je preživel na presečišču indijanskega in ameriškega sveta ter dosegel precejšen ugled.

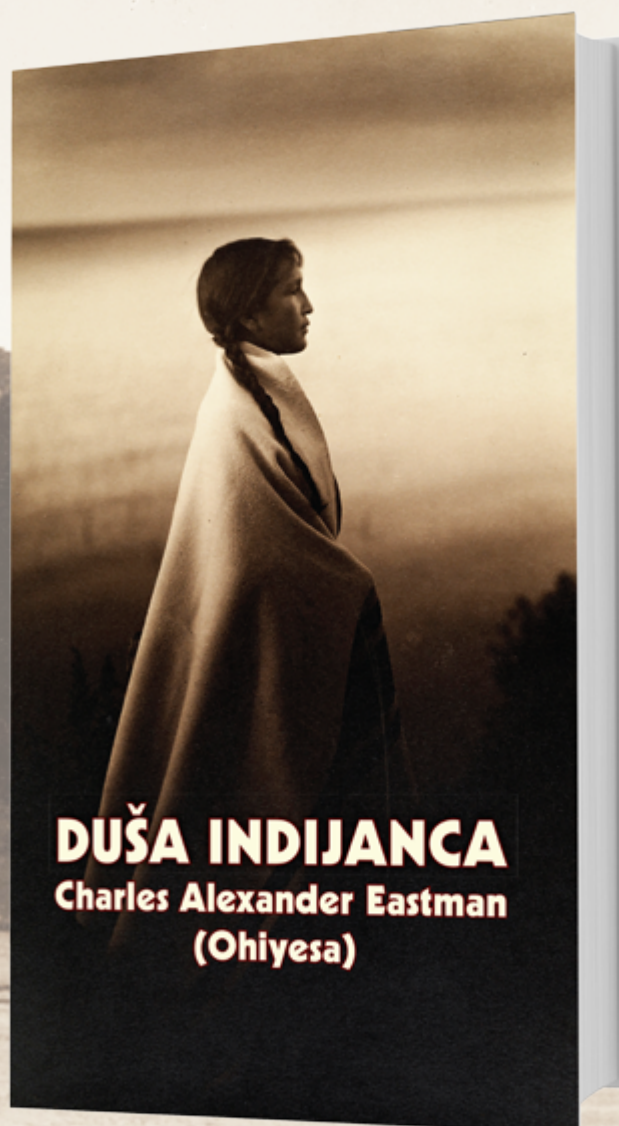
V *Duši Indijanca* je obudil bogato duhovno in moralno izročilo ameriških Indijancev, kakršno je bilo pred srečanjem z misijonarji in drugimi belci. To delo je redek prikaz religije in načina življenja Indijancev, ki sta opisana brez filtra prevajalcev ali antropologov. Eastman namreč te knjige po svojih besedah ni napisal kot znanstvene razprave, temveč naj bi bila ta "resnična toliko, kolikor lahko dojamem učenje iz mojega otroštva in ideale svojih prednikov, vendar s človeškega, ne etnološkega vidika". V svojih zapisih o oblikah ceremonialnega in simboličnega čaščenja, nenapisanih svetih knjigah in duhovnem svetu poudarja univerzalnost religije ameriških Indijancev, hkrati pa osebno nagovarja vsakega bralca.

CHARLES ALEXANDER EASTMAN
(OHIYESA)

DUŠA INDIJANCA

Na voljo v drugi polovici
novembra ...

Naročila: info@akropola.org

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

NOVEMBER 2018 | ŠT. 40

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

02/620 32 40

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajalka in lektorica: Klavdija Blažun

Grafična oblikovalka: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

- FILOZOFIJA: PRIJAZNOST – POTREBA NAŠEGA ČASA 5
- SIMBOLIZEM: ZGODBE O VEČNI LJUBEZNI – PRIZORI IZ ŠEMPETRA 11
- EX LIBRIS: DUŠA INDIJANCA 15
- ANEKDOTA: ŠTIRI STVARI, KI JIH JE TREBA VEDETI 17

Na naslovnici:

Alkestida in Heraklej; prizor iz rimske nekropole v Šempetru.

B E S E D A
U R E D N I K A

ASTRONOMSKI CIKLUSI IN POT RAZVOJA

Življenje je pretok elementov, je gibanje, je razvoj. Samo nekaj, kar je živo, lahko ustvari silo in povzroči gibanje. Celotno vesolje se giblje in to zelo urejeno. Celotno vesolje je živo, je velik organizem, v katerem prebiva mnogo svetov – drugih organizmov. Ti so sestavljeni iz še manjših organizmov in tako naprej ... Čeprav je posamezno bitje individuum, samo ne bi moglo preživeti. Nobeno bitje ni samozadostno. V naravi vse sodeluje, različni organizmi se dopolnjujejo in so medsebojno odvisni.

Organizem ni le oseba, žival ali rastlina – z organizmom mislim na sklop medsebojno povezanih posameznih delov, ki tvorijo organizirano celoto. Tako so organizem tudi družina, država ali ekosistem, kot so travnik, gozd, celoten planet ali sončni sistem.

Življenje nas povezuje z bitji v vse smeri – lahko bi rekli *navzgor*, *navzdol* in *horizontalno*. Povezava *navzdol* pomeni našo soodvisnost z bakterijami in drugimi mikroorganizmi, ki živijo na nas in v nas, z organizmi, za katere smo mi kakor njihov domači planet in brez katerih ne bi bilo niti nas.

Horizontalno smo povezani z drugimi ljudmi, s katerimi si delimo odgovornosti in sodelujemo. Horizontalno smo povezani tudi z živalskim in rastlinskim svetom, ki nam ravno tako priskrbi marsikaj potrebnega za življenje: ustvarjajo podnebne pogoje za udobno življenje, priskrbijo nam kisik za dihanje, nam zagotavljajo hranljive snovi. Vplivi med živimi organizmi pa se nikakor ne omejujejo zgolj na fizično raven, saj je to le ena od ravni obstoja, izpostavljam pa jo zato, ker jo najbolj poznamo in najlažje opisujemo. Med višje razvitimi organizmi je v ospredju povezava na dimenzijah, ki so subtilnejše od fizične.

Nadalje smo *navzgor* povezani z Zemljo kot našim domom pa tudi z ostalimi planeti in zvezdami. Fizični vpliv Zemlje, Sonca in Lune so očitni. Vendar imamo z makrosvetom tudi nefizične povezave, ki so izrazitejšje in očitne tistim, ki se jih potrudijo raziskati. Mehanizme, s katerimi na nas vplivajo planeti sončnega sistema, opisuje astrologija. Planeti so višje razviti živi organizmi, katerih življenje se nam izmika. Vemo pa, da vplivajo na naše t. i. siderično telo – na psiho, ki je sestavljena iz čustvenega in umnega dela. Stari Rimljani so svoje bogove imenovali Jupiter, Saturn, Venera, Mars, Merkur itd. in verjeli, da ti vplivajo na naša življenja.

Smo torej del velikega življenja, živimo znotraj fizičnega in psihičnega okolja, za katero skrbijo različna bitja. Vsako novo okolje pa od nas zahteva, da se nanj prilagodimo, in nas s tem spodbuja k pridobivanju novih sposobnosti.

Okolje se ves čas spreminja, tako fizično kakor psihično. Na to nimamo veliko vpliva.

Sami s selitvijo lahko sicer iščemo okolje, ki se nam zdi najbolj primerno, vendar s tem ne bomo dosegli veliko niti ne bomo mogli ohraniti zelenega okolja. V okoliščinah namreč ni stalnosti in sprememba je nujna, saj jo zahteva inteligenca, ki nas presega in ki se udejanja prek povezave z makrosvetom.

Tudi sami lahko širimo dober vpliv v okolje, v katero nas je postavilo življenje, in tako uravnavamo kaotične zunanje vplive, kar je zagotovo veliko vredno. S tem okoliščin še ne spremenimo, lahko pa pomagamo drugim poiskati stabilnost v sebi, v svoji človeškosti, in prilagodljivost, da bi tudi kolektivno lažje in v pravi smeri jadrili na spremenljivih valovih časa.

Ti valovi so sestavljeni iz urejenih, daljših in krajših ciklusov, ki se med seboj seštevajo. Daljše spremembe je težko zaznati v našem razmeroma kratkem življenju. Človeštvo kot svojevrsten organizem pa beleži in pomni tudi daljše časovne cikle. Kaj več o tem lahko poiščemo v izročilu bogate človeške tradicije.

Živimo na Zemlji, ki se ves čas spreminja, tako geološko kot meteorološko. To so vplivi, ki jih zazna naše fizično telo. Podobno kot na fizično se vrstijo spremembe vplivov tudi na naše sideralno (psihično) telo. Na slednje vpliva predvsem relativni položaj Zemlje, planetov in ozvezdij.

Od gibanja nebesnih teles smo odvisni veliko bolj kot mislimo. Čas namreč merimo prav po njihovem gibanju. Dan je čas, ki ga potrebuje Zemlja za zasuk okoli svoje osi, mesec je čas, ki ga porabi Luna, da obkroži Zemljo, leto pa je čas, ki ga Zemlja potrebuje za obhod okoli sonca.

V skladu s temi ciklusi se pojavljajo obdobja, ki imajo svoje posebne vplive, mi pa se z njimi usklajujemo, tako kot plesalci svoje gibe prilagodijo glasbi. Ločimo noč od dneva in temu prilagajamo naš dnevni ritem aktivnosti in počitka. Med seboj ločujemo letne čase in jih skupaj z lunarnimi fazami upoštevamo za pravilno načrtovanje kmečkih opravil. Vemo, da ti ciklusi vplivajo tudi na našo psiho podobno kot na vegetacijo. Tako je jesen čas za introspekcijo, pozimi je naša psiha na preizkušnji zdržljivosti in obnove vrednot, pomladi se skupaj z daljšanjem dneva tudi v nas prebujata optimizem in radost, poleti pa je poleg sončne aktivnosti tudi naše zunanje delovanje na vrhuncu moči. Obstajajo tudi ciklusi, povezani z ostalimi planeti našega sončnega sistema, in drugi, precej daljši ciklusi, ki so odvisni od spremembe naklona zemeljske osi in drugih počasnejših premikov v relativnih odnosih z ozvezdji iz zodiaka.

V skladu s temi cikli, ki vladajo človeštvu na Zemlji, so različne tradicije omenjale obdobja, kot so indijske juge, ali obdobja, ki so jih stari Grki imenovali po kovinah. Vsako od teh več tisoč let trajajočih obdobj prav tako prinaša svoje specifične psihofizične okoliščine, v katerih gre človeštvo skozi svoje posebne (pre) izkušnje. Gre za etape razvoja, za nekakšne razrede šole življenja, ko moramo opraviti določene izpite.

Vidimo, kako smo postavljeni v dobro organiziran medij, ki od nas zahteva vedno nove prilagoditve in nas spodbuja k novim spoznanjem. Naša esenca je tista, ki skozi šolo različnih okoliščin spozna sebe in svet. Spoznavamo, kaj je naše bistvo in kaj je naše začasno sredstvo izražanja, torej fizično in psihično telo, ki smo ju prejeli ob rojstvu, od svojih staršev in od "neba", ki se je kot lastna slika ob trenutku rojstva "vtisnilo" v našo dušo.

Ta širši pogled na tok časa nam pomaga spoznati, da nismo to, s čimer se po navadi enačimo. Pomaga nam približati razumevanje smisla obstoja, ki ni tako relativen in nedoločljiv, kot po navadi mislimo. Z njegovo pomočjo lahko razumemo logiko zgodovine, trenutno dogajanje in smer naslednjih nekaj korakov v prihodnost.

Okoliščine se spreminjajo, mi pa se moramo izražati naravno v skladu z najbolj stabilnim delom sebe ne glede na njih. Tako težke kot tudi preveč lagodne okoliščine ne smejo biti opravičilo za naše nečloveško obnašanje, temveč nam dajejo svojstvene priložnosti za razvoj sposobnosti, da bi lahko ne glede na okoliščine bili vse bolj Človek – torej da bi udejanjili arhetip človeka, potenciala, ki jih prebujamo in jih v različnih okoliščinah postopoma razvijamo.

S perspektive človeka je vse, kar obstaja, namenjeno tej naši nalogi. Sonce, zvezde, rastline, vsi krasni pogoji za preživetje, vse radosti in tudi bolečine, ki smo jih deležni ... Nič ni naključno, vse je del velikega načrta, ki mu na vzhodu pravijo Dharma, na zahodu pa Božja volja ali smisel obstoja. Znotraj tega velikega življenja pa imamo kot človeštvo in kot posamezniki svoje dolžnosti in aktivno vlogo.

Če smo zaradi okoliščin nezadovoljni, torej prenehajmo z nezrelim zahtevanjem od življenja. Dalo nam je vse, kar imamo, vse, kar potrebujemo, in ničesar več nam ne dolguje. Vprašajmo se raje, kaj življenje zahteva od nas, in začnimo živeti! Naučimo se poslušati njegovo glasbo – glasbo sfer, kot jo je imenoval Pitagora – in plešimo po njej.

Andrej Praček, urednik

PRIJAZNOST ~

POTREBA

NAŠEGA ČASA

SANGEETA IYER

V SLEDEČEM ČLANKU ČLANICA INDIJSKE NOVE AKROPOLE PREDSTAVLJA PREDVSEM BUDISTIČNI POGLED NA DANAŠNJI ČAS, KI GA INDIJSKO IZROČILO OZNAČUJE KOT KALI YUGA. GRE ZA ČAS, KO V SKLADU S TRADICIONALNIM IZROČILOM ZAVEST ČLOVEŠTVA IZ SUBTILNIH DIMENZIJ VSTOPA V VSE BOLJ FIZIČNO, TO PA MED LJUDI PRINAŠA VSE VEČJO ODTUJENOST IN POVRŠINSKOST.

RAZVOJ ČLOVEŠTVA GRE CIKLIČNO SKOZI OBDOBJA, KI NIHAJO MED LAŽJIMI IN TEŽJIMI OKOLIŠČINAMI. TEŽKI ČASI SO PRAV TAKO POTREBNI, SAJ NAS POSTAVIJO PRED POSEBNE IZZIVE. KAJTI TEŽJE KOT SO OKOLIŠČINE, VEČJA MORA BITI NAŠA NOTRANJA MOČ, S KATERO SE JIM BOMO ZOPERSTAVILI. TO PA LAHKO PRIPOMORE K HITREJŠEMU RAZVOJU, VENDAR LE ZA TISTEGA, KI SE NE PREPUŠTI OKOLIŠČINAM.

UREDNIŠTVO

Če opazujemo, kako se je človeško vedenje spremenilo glede na pretekla obdobja, postane precej očitno, da smo kot vrsta postali bolj agresivni – bolj egoistični, bolj nestanovitni ter bolj nagnjeni k izbruhom jeze, nestrpnosti in na žalost tudi nasilja. Vse okoli sebe lahko vidimo čedalje več primerov egocentričnosti in vse več nestrpnosti, ki sejejo kaos po celem svetu.

Zakaj se potem vračamo v animalno stanje, ko pa bi se morali s časom razvijati? Najlažje opravičilo je kriviti okoliščine. "Slabi časi so," pravimo in sami sebe odvezujemo odgovornosti za to, kakšen odziv izberemo. Kolikokrat smo že slišali ljudi reči: "Nisem tak jaz, tak je svet! In ko so težki časi, se moramo tudi sami utrditi, da se lahko soočimo z njimi," ali: "To je *kali juga*," kot da to pojasni in opraviči vse.

A kot filozofi vemo, da je to odličen čas, da stvari uzremo z drugega zornega kota. In ne le to, če želimo v svetu videti resnično spremembo, moramo tudi izbrati drugačno delovanje. Da "bi bili sprememba", kot je dejal Mahatma Gandhi, ne moremo le čakati, da se ta zgodi kot kakšen čudež. Zato podrobneje raziščimo pomen *kali juge* in razmislimo, kako je lahko to obdobje zlata priložnost za uvedbo sprememb, namesto da se samo prepustimo temnemu veku, kot to obdobje prikazujejo.

Današnji čas, ki naj bi bil del obdobja *kali juge*, v srca nekaterih vnaša strah, saj se povezuje s časom nemira. Ta *juga* naj bi sklenila cikel štirih velikih jug: *satja juge*, *treta juge*, *dvapara juge* in *kali juge*. Te lahko morda primerjamo z zlato dobo, srebrno dobo, bronasto dobo in železno dobo,

**"LJUDJE NA ZEMLJI VSE PRIPISUJETE NEBESNIM SFERAM ...
A VAŠA SVOBODNA VOLJA LAHKO PREMAGA VSE OVIRE,
ČE JO PRAVILNO NEGUJETE."**

DANTE ALIGHIERI

ki jih je v *Metamorfozah* opisoval Ovidij. Če domnevamo, da to drži, je železna doba, kot je razvidno že iz njenega imena, čas rjavenja in potrebe po tem, da se z njega odstranjuje "rja". V podobnem smislu *kali* pomeni temo, ki se nanaša na "konflikt, neslogo, prepir ali spor". Čeprav konjunkcije ter gibanja planetov in konstelacij v vesolju pomembno vplivajo na naravo našega obdobja, je nujno, da se zavedamo tudi pomena napora posameznega človeka, ki lahko prispeva k zmanjšanju intenzivnosti tega "obdobja teme". Namesto da o njem razmišljamo kot o stvarnosti, ki je ne moremo spremeniti, se raje osredotočimo na povečanje svetlobe v sebi. V *Božanski komediji* je Dante Alighieri zapisal: "Ljudje na zemlji vse pripisujete nebesnim sferam ... A vaša svobodna volja lahko premaga vse ovire, če jo pravilno negujete."

Kako naj se te "nege" lotimo in kje začeti? Morda bi lahko našli navdih v eni najmodrejših osebnosti današnjega časa, višji tibetanski budistični nuni, Tenzin Palmo, z ljubkovalnim vzdevkom *Jetsunmi*, kar pomeni "častitljiva gospa". Tenzin Palmo v svoji knjigi *Refleksija gorskega jezera* (ang. *Reflections of the Mountain Lake*) v značilnem neposrednem slogu piše: "Nekateri ljudje na vzhodu za svojo duhovno lenobo krivijo 'temno obdobje'. A kaj je temno obdobje? To je, kjer smo. Božanskost je še vedno v nas in še vedno imamo svojo inteligenco in na voljo nekaj življenja, tako da kar lepo na delo." ¹

"NEKATERI LJUDJE NA VZHODU ZA SVOJO DUHOVNO LENOBO KRIVJO 'TEMNO OBDOBJE'. A KAJ JE TEMNO OBDOBJE? TO JE, KJER SMO. BOŽANSKOST JE ŠE VEDNO V NAS IN ŠE VEDNO IMAMO SVOJO INTELIGENCO IN NA VOLJO NEKAJ ŽIVLJENJA, TAKO DA KAR LEPO NA DELO."

JETSUMNI

Buda je ne glede na to, kako razburkani so časi, zagovarjal naslednje: k nasilju pristopajmo z ljubeznijo, k jezi s sočutjem in k sovraštvu s sprejemanjem. Kljub vsesplošnemu prepričanju, da se moramo proti nasilju boriti s še več nasilja oziroma ravnati po načelu "oko za oko", to prinaša spiralno spuščanje navzdol, ki bo zaslepilo ves svet. Ideja je, da sprejmemo in ne nasprotujemo; da vključujemo in ne izključujemo. Z dialogom, ki prispeva k razumevanju. Z odprtimi rokami in srci.

Da bi to dosegli, Tenzin Palmo predlaga, da začnemo s prijaznostjo – najprej do sebe, nato pa ljubečo prijaznost izžarevamo še na druge. Imejmo "prijazno čuječnost" do vseh, saj smo vsi *eno*, eno življenje v številnih oblikah, ki so medsebojno tesno prepletene. Zato ne obsojajmo slabega vedenja v sebi ali drugih, temveč raje sprejmemo svoje omejitve in z njimi prijazno ter potrpežljivo ravnajmo. Razumimo, da so naše notranje turbulence – strahovi in negotovost – tisto, kar se izraža navzven v mreži vzrokov in posledic. S tem se moramo spopasti že pri izvoru oziroma vzrokih.

Na misel so mi prišle čudovite besede H. P. Balvatsky, ki je v delu *Glas tišine* zapisala: "Naj vsaka goreča človeška solza pade na tvoje srce in tam ostane ... ne obriši je, preden ni

¹ Palmo, Tenzin. 'Reflections on a Mountain Lake.' Shambala Publications (2003).

odstranjena bolečina, ki jo je povzročila." Površinsko zdravljenje bi ozdravilo le simptome, ne pa tudi dejanskih vzrokov. Pomembno je ugotoviti vzroke pri koreninah, še preden zapademo v spuščajočo se spiralo.

Kaj povzroča takšne težave? Kje so njihova semena? Jetsunma meni, da se odgovor skriva v tem, kar Buda opisuje kot največjo iluzijo med vsemi: v ločevanju. "Celotna težava nastane, ker imamo močan občutek za svoj 'jaz'. Ta pa hitro privede do občutka, da je vse ostalo to, kar 'nisem jaz'. Zato vse, kar počnemo, počnemo za dobro našega 'jaza' in na škodo vsega, kar 'ni jaz'. Tako se je rodila sebičnost."² Čim se opredelimo kot "jaz" namesto kot "mi", naredimo vse, kar je v naši moči, da dosežemo ugodje in se izognemo bolečini – a samo za nas same. In pogosto to naredimo na škodo nekoga drugega.

"CELOTNA TEŽAVA NASTANE, KER IMAMO MOČAN OBČUTEK ZA SVOJ 'JAZ'. TA PA HITRO PRIVEDE DO OBČUTKA, DA JE VSE OSTALO TO, KAR 'NISEM JAZ'. ZATO VSE, KAR POČNEMO, POČNEMO ZA DOBRO NAŠEGA 'JAZA' IN NA ŠKODO VSEGA, KAR 'NI JAZ'. TAKO SE JE RODILA SEBIČNOST."

JETSUMNI

V svojem govoru *Waking up from the Dream of Ignorance* (Prebujenje iz sanj neznanja, op. prev.) pravi: "Težava ni v tem, da imamo misli in čustva – to je naravno. Težava je, da se s svojimi mislimi in čustvi *istovetimo* ... s tem lažnim občutkom 'jaza'. Ta zmotni pogled nas odvede v skrajno sebičnost in pohlep, zaradi katerih nazadnje uničujemo odnose in v mrzličnem materialističnem potrošništvu izčrpavamo Zemljo – kar pa nas nikoli ne more izpolniti, saj luknja zeva v naši duši. Postali smo kot rak planeta," pravi žalostno, ko opazuje ta trend.

Zato je pomembno, da znamo odpreti srce – najprej za to, da bi se naučili druge sprejeti, nato pa se jih naučili postaviti na prvo mesto. Ali, kot pravi Mark Avrelij: "Kar je dobro za čebelji panj, je dobro za čebelo." Če bi le večkrat razmišljali tako.

Kaj torej pomeni prijaznost? In do kod ta sega? Jetsunma pravi, da smo lahko prijazni tudi do tistih, ki nam niso preveč všeč. "Če nekdo pravi, da je razsvetljen, a ni sočuten, potem ni zares razsvetljen. To sta kot dve krili ptice – imeti moramo obe," pravi. Tudi Buda pravi, da moramo biti posebej pozorni na svoje besede – vsaka naša beseda mora biti resnična, prijazna in mora pomagati. Ne zadostuje le, da je resnična, saj vsi ne zmorejo sprejeti popolne odkritosti.

Toda prava čuječna prijaznost, po drugi strani, ne pomeni niti, da smo prijazni za vsako ceno, sploh ne. Pogosto biti sočuten pomeni biti iskren na način, da odsevamo tisto, kar človeka ovira. To je podobno, kot da bi nastavili človeku ogledalo in mu s tem pokazali, da mora prevzeti odgovornosti za težave, s katerimi se srečuje v svetu *samsare*. Vendar moramo to storiti s *sočutjem*, ker si resnično prizadevamo za njegov razvoj. Če bi vsakdo lahko videl, kako nas naša tesnoba, strahovi

² Palmo, Tenzin. Seminar on The Teachings of Atisha, held by Dharma Rain Centre at Lotus Lounge, Mumbai on 31st January & 1st February 2017.

in ločevanje ovirajo, bi to morda za nas bila resnična priložnost, da spremenimo sebe in s tem ustvarimo pravičnejši svet.

Dalaj Lama pravi: "Najpomembneje je, da razvijemo dobro srce." To še posebej drži v težjih časih, kadar ljudje inteligenco zlorablajo v sebične namene in povrhu tega uničujejo planet. Prav v takšnih časih moramo biti pozorni na to, kako se na te nevarne okoliščine odzivamo. Čeprav nas nagoni in naravni refleksi spodbujajo k zaščiti lastnih interesov, se vprašajmo, ali jih ščitimo brez pomisli na druge. Smo se zmožni odzivati kot človeška bitja, ki jim je mar za človečnost, z altruističnim namenom pomagati drugim, če jih ne celo postaviti na prvo mesto?

"KO ZMANJŠAMO OBSEDENOST S SAMIM SEBOJ, DOPUSTIMO, DA SE V NAŠIH ŽIVLJENJH UDEJANJI NEKAJ VEČJEGA IN VELIČASTNEJŠEGA ..."

JETSUMNI

Ob tem mi pride na misel sijajen primer Neerje Bhanot. Ko je bila pri samo 22 letih glavna stevardesa na letu družbe Pan Am, je s svojim življenjem zaščitila otroke na letu pred strelci ugrabiteljev letala. V grozljivih urah, ko je bilo letalo ugrabljeno, je rešila še na stotine drugih potnikov. Za pogum je posmrtno prejela najvišje indijsko mirovno vojaško priznanje Ashok Chakra, ki ga prejmejo tisti, ki pokažejo izjemno junaštvo, delujejo pogumno ali se žrtvujejo. Neerja je tudi najmlajša oseba in edina ženska, ki je prejela to priznanje.

Morda se bomo vprašali, kako je takšna velikodušnost sploh mogoča. Tenzin Palmo odgovarja: "Ko zmanjšamo obsedenost s samim seboj, dopustimo, da se v naših življenjih udejanji nekaj večjega in veličastnejšega ... Prednost človekovega rojstva je, da lahko napredujemo prek reševanja naših težav. Če ne bi, bi postali duhovno zelo mlahavi! Za to ni treba biti visoki *jogi* ali *geše*." Kaj nas torej zadržuje? Nezavedanje, kdo v resnici smo ... Strah pred spremembo ... In lenoba, ki nam preprečuje, da bi vložili napor.

Veliko duhovnih učiteljev nas uči, da je trpljenje posledica nezavedanja naše prave narave, ki je naša *duša* – naša resnična identiteta. Platon pravi: "Človek, ti si bog. A na to si pozabil." Zato je naša prava naloga ta, da se spomnimo to, kar smo pozabili. Če je torej naš prvi sovražnik pozabljenost, moramo za boj proti njemu najprej izstreliti puščico čuječnosti.

Buda pravi: "Čuječnost je kot sol v vseh jedeh." Prisotna mora biti v vseh naših dejanjih. Prvi korak k temu, da postanemo bolj zavedni, čuječni, je zato morda ta, da začnemo razlikovati med tem, kar je bistveno, in tem, kar ni. Tenzin Palmo tako preizprašuje naše motive s tem, ko pravi: "Z velikim naporom in za veliko ceno olepšujemo naše domove, naša mesta, naša telesa. A v resnici živimo v našem umu – koliko napora namenimo njegovemu olepševanju?"

Ker si želimo ubrati najlažjo pot, s tem odlašamo in se pri tem izgovarjamo na kariero, družino, težave. Govorimo si: "Zdaj se ne morem ukvarjati s tem, saj me čaka še toliko opravil!" A biti zaposlen je le še ena oblika lenobe, pravi Jetsunma v značilnem jedrnatem slogu: "Isti um vzameš na Himalajo ... Isto srce ... Zato ni več izgovorov. Ni več odlašanja. Takoj zdaj."

BITI PRIJAZEN DO SEBE

Prvi korak je, da opazujemo svoje misli in spremljamo, ali so te samoomejujoče ali nam omogočajo razvoj. Meditacija je eden od načinov, na katerega lahko povečamo svoje zavedanje. A vedeti moramo, da to ne bo čudežno zdravilo, na katerega upamo. Na začetku je lahko celo nasprotno! Čeprav mnogi med nami pričakujejo, da nas bo meditacija pomirila, z njo pogosto na površje priplavajo stvari, ki smo jih zakopali globoko v sebi in za katere si želimo, da bi ostale skrite. Temu Palmo pravi "velika senca" in ta proces zna biti zelo boleč.

Pomaga nam lahko tudi to, da smo čez dan pozorni in opazujemo svoje misli: sem bil zaveden ali raztresen? Sem imel dobronamerno ali sebično misel? Nič namreč ne pomeni, če smo med meditacijo pomirjeni, čim z njo prenehamo, pa se že začnemo na nekoga dreti. Vsi se kdaj razburimo – pa ne zato, ker so stvari nepopolne, temveč zato, ker smo nepopolni *mi*.

Drugo zdravilo za nas je lahko uporaba "brusnega papirja za naš ego." Ali z besedami Jetsunme: "Če bomo po sebi vedno udarjali le z žametom, se bomo počutili dobro, a spremenilo se ne bo nič. Z brusnim papirjem pa bomo pogladili svoje grobe robove." A ne dajajmo se v nič zaradi naših napak, svetuje: "Poglejte tudi na vse dobro, kar ste naredili. Izpulite plevel, vendar ne pozabite tudi zalivati rož v vrtu vašega srca."

Vse to je priprava na *bodhičito*: prebujanje iz spanca nezavedanja. Ključno vodilo je, da postanemo zmožni osvobajati še druge, in ne le iskati miru, nirvane za nas same.

"KADAR NAREDIMO NEKAJ DOBREGA, TO ZAPEČATIMO S POSVETILOM. REČEMO LAHKO, DA ZASLUGO, KI SMO JO PRISLUŽILI, POSVEČAMO VSEM ČUTEČIM BITJEM ZA NJIHOVO SREČO TER V NJIHOVO DOBROBIT."

JETSUMNI

BITI PRIJAZEN DO SVETA OKOLI NAS

Zakon *karme*, zakon vzroka in posledice, temelji tako na namenu kot tudi na konkretnih dejanjih. Zato moramo biti pozorni tako na naše namene kot tudi naša dejanja v odnosu do drugih. Vse, kar naredimo, ima vpliv na svet okoli nas in vse se vrne k nam kot *karma*.

Vprašati bi se morali, ali je naš namen res pomagati drugim. En način je, da vsakokrat, kadar naredimo nekaj dobrega, "posvetimo zasluge". Palmo pravi: "Medtem ko molite, si predstavljajte, da vsa bitja molijo z vami. Mi smo kot njihovi predstavniki, kot v Združenih narodih – celotna država ne more biti prisotna na skupščinah ZN, zato tja pošljemo predstavnika. Zato si predstavljajte vsa bitja ... In zasluge delite z njimi," ter dodaja: "Kadar naredimo nekaj dobrega, to zapečatimo s posvetilom. Rečemo lahko, da zaslugo, ki smo jo prislužili, posvečamo vsem čutečim bitjem za njihovo srečo ter v njihovo dobrobit." Kot anekdoto navaja dogodek, ko je obiskovalec prišel v nunski samostan in ogovoril sedmletno nuno: "Ali ni lepo, da si tu? Sedaj lahko svoje zasluge posvetiš staršem in družini!" Deklica pa je na to nemudoma odgovorila: "Ne, v tem samostanu zasluge posvetimo vsem čutečim bitjem, ne le našim družinam."

To je podobno budistični *metta-meditaciji*, pri kateri z ljubečo prijaznostjo sijemo na vse. Začnemo s samim seboj,

nato nadaljujemo z ljudmi, ki jih imamo radi, nato z ljudmi, do katerih imamo nevtralen odnos, zatem so na vrsti ljudje, ki jih ne maramo, nato pa sijemo ljubezen na celoten univerzum. Mu pošiljamo ljubezen. "Ljubezen je želja, da bi bila bitja srečna. Sočutje je želja, da bi se osvobodila trpljenja. To je brezpogojna ljubezen – do vseh." Geše iz Dharamsale razlaga, kako pomembno je, da se znamo veseliti, kadar nekdo dobi to, kar smo si želeli sami, in da znamo praznovati uspeh drugega kot oblika bratstva: "Dobre stvari se mu dogajajo. Kako lepo!" Tu ni zavidevanja. Le čista radost.

"Edino, kar vzamemo s seboj po smrti, sta naša zavest in naša karma – in niti enega dinarčka," pravi Tenzin Palmo sočutno. "Ko umremo, k sebi pritegnemo bitja, ki so na podobni psihični ravni kot mi. Zato bomo odšli na lep kraj, če je naša zavest na lepem kraju. Se zadržujemo tam, kjer prebivajo zadovoljstvo, mir in ljubezen? Ali tam, kjer so doma jeza, sebičnost in samopomilovanje? Smo osiromašeni? Ali polni notranjega bogastva? Koliko zvezdnikov umre zaradi drog? Zdi se, da nimajo ravno najbolj bogatega uma." Očitno je, da je veliko ljudi globoko nezadovoljnih, čeprav imajo veliko materialnih dobrin. Vse vojne v svetu nastanejo, ker si ljudje želijo več. Ni torej smiselno nabirati materialnega bogastva, če navznoter ostajamo prazni. Ni treba *imeti* več, da bi *bili* več.

V Jetsunmi odmeva Buda, ko pravi: "Kjerkoli ste, poskušajte imeti zavest gozda in votline." To lahko razumemo kot stanje, v katerem je um nenavezan na fizično okolje. To ne pomeni, da ne uživamo v stvareh. Pomeni le, da se nanje ne navežemo toliko, da bi brez njih čutili, kot da nam nekaj manjka. "Cenite tisto, kar pride, a dopustite tudi, da gre. Brez lepljivih želja! Bodite kot teflon, na katerega se nič ne prime, ne kot lepilni trak! Problem je v oklepajočem umu – ta je tisti, ki povzroča trpljenje," razlaga.

Vsa naša slaba semena bodo obrodila svoje plodove na neki točki, a ne vemo še, v katerem življenju. Vendar to ne pomeni, da so ljudje, ki živijo v neugodnih okoliščinah, slabi, ali da

so tisti, ki imajo lagodno življenje, dobri. V tem življenju so določena semena vzknila kot priložnost, da osvojimo lekcije, ki se jih moramo še naučiti. Zato je pomembno, kako se nanje odzovemo. Katera semena sejem sedaj, s svojim zavestnim odzivom? Vsekakor lahko zmanjšam negativna čustva, kot je jeza, če si jih zavestno prizadevam preobraziti v potrpežljivost in sočutnost.

Nazadnje Tenzin Palmo predlaga, da na prvo mesto postavimo bratstvo in ostanemo zvesti prijateljem. To ne pomeni, da postanemo naivni ali prezremo njihove napake – pravi prijatelj namesto tega zrcali naše omejitve s sočutjem in nam tako pomaga rasti, se izboljšati in čim bolj izkoristiti naš potencial. Morda Buda prav zato poudarja harmonijo v *sangi*, bratovščini, ki jo povezuje prijaznost in v kateri ima vsak posameznik svojo noto, toda skupaj z drugimi se poveže v harmonijo, ki bogati. Je morda prav to ključ, s katerim lahko ponovno prižgemo luč, ki je v *kali jugi* tako zelo potrebna?

ZGODBE O VEČNI LJUBEZNI

STJEPAN PALAJSA

RAZLAGA SIMBOLIZMA PRIZOROV IZ RIMSKE NEKROPOLE V ŠEMPETRU PRI CELJU

Kadar govorimo o izkopaninah in arheoloških najdiščih, je ena od prvih misli, ki se nam porodi: "Zagotovo se tam skriva kakšnem zaklad." Niti rimska nekropola pri Celju ni izjema, toda njen zaklad je resničen in vsem dostopen. Tu namreč ne gre za materialno bogastvo, temveč za – če to lahko tako imenujemo – kulturno in duhovno bogastvo. Na grobnicah nekropole so vklesane čudovite mitološke in religijske zgodbe, ki nas spodbudijo k premišljevanju o sebi, svojem življenju, ljubezni, zvestobi, minljivosti in smislu.

Stari Rimljani kot globoko religiozen narod svojih grobov niso zgolj okraševali z lepimi prizori, temveč so ti prizori nagovarjali mimoidočega, naj se za trenutek ustavi in razmisli o njihovem pomenu. Opominjali so ga, da so božanski zakoni nad zemeljskimi in da smrti nihče ne uide. Nikoli ne vemo, kdaj nas bo smrt dohitela. Zato se vprašajmo, kaj bomo naredili sedaj s svojim življenjem? Stoiki pravijo, naj živimo tako, kot da bi bil to zadnji dan našega življenja. Pred smrtjo bi se ljudje radi pobotali z vsem, ne bi goljufali, lagali, bili zlobni, maščevalni itn. Zakaj bi čakali zadnje minute in ne začeli tako ravnati že danes. Zakaj bi za to, da bi delali dobro, čakali zadnje ure?

KANTAROSI

Rimljani pravijo, da moramo po smrti obilno obdarovati bogove. Toda s seboj ne moremo odnesti ničesar zemeljskega, materialnega. Naši kantarosi – svete posode, ki bomo jih položili pred bogove – morajo biti polni. S čim jih bomo napolnili? Bogove lahko častimo le z vrlinami in dobrimi dejanji. Kantarosi drugih stvari ne sprejemajo.

Kantarose po navadi vidimo napolnjene z granatnimi jabolki, ki so eden od simbolov onostranstva in ki jih Perzefona, večno mlada žena boga podzemnega sveta Hadesa, drži v svoji roki. Granatna jabolka predstavljajo človekova velika in plemenita dejanja, ki so pa polna majhnih zrn – vsakodnevnih nesebičnih dejanj. Perzefona predstavlja večno mlado dušo, ki svoja dejanja vedno nosi s seboj in teh ji nihče ne more odvzeti.

Podobe na grobnicah nam govorijo o največjih vrednotah in vrlinah človeškega bitja. Največ prizorov vsebuje zgodbe o ljubezni – o tisti pravi, večni ljubezni, ki presega celo smrt.

ALKESTIDA IN HERAKLEJ

Eden med prizori, ki ga vidimo na Vindonijevi grobnici, govori o brezmejni ljubezni žene do svojega moža. Zgodba pripoveduje, da naj bi Admet, kralj Tesalije, moral umreti. Toda zaradi njegove pravičnosti in dobrote je bogu Apolonu uspelo doseči dogovor z mojrami, boginjami usode, da živi še naprej, če bo nekdo drug prostovoljno odšel v smrt namesto njega. Čeprav so ga vsi spoštovali in imeli radi, nihče ni hotel umreti za svojega kralja, niti njegovi ostareli starši. Edina, ki je sprejela smrt namesto Admeta, je bila njegova zvesta žena Alkestida. Toda ta zgodba ima srečen konec. Pred pretečo smrtjo jo je rešil heroj Heraklej, ki se je moral spopasti s Tanatosom, bogom smrti, in ga premagati.

Ko se je Alkestida spet vrnila med žive, je bila popolnoma spremenjena – videti je bila veliko mlajša in lepša kod kadar koli (čeprav je bila že pred tem daleč znana po svoji lepoti). Grki so s tem želeli sporočiti, da prava ljubezen, ki je šla skozi težke preizkušnje, popolnoma spremeni človeka ter mu da nekakšno nadzemljsko lepoto in milino. Lepoto, ki jo imajo samo plemeniti in dobri ljudje. Heziod je Alkestido zaradi njene brezmejne ljubezni razglasil za največjo med vsemi ženami.

OREST IN PILAD

Na drugem prikazu vidimo prizore iz zgodbe o Orestu. Tudi tukaj je osrednja tema ljubezen, a v tem primeru gre za ljubezen do prijatelja.

Orest, sin kralja Agamemnona, ki je začel trojansko vojno, je dobil nalogo, da prinese Artemidin kip iz Tavride v Atene. Na pot se je odpravil s svojim zvestim prijateljem Piladom. V barbarski deželi Tavridi sta bila ujeta, in ker je bil zakon tak, da je vsak tujec moral biti žrtvovan na oltarju v Artemidinem templju, jima je grozila zanesljiva smrt. Prijatelja pri tem nista vedela, da je v templju kot svečenica služila prav Orestova sestra Ifigenija, ki je Orest ni poznal, ker so vsi mislili, da je mrtva. Ifigenija je izginila, ko je bil Orest še majhen otrok.

Ko je Ifigenija slišala, sta tujca prihajata iz njenega rojstnega kraja, je dejala, da lahko enega od njiju reši, drugi pa bo moral umreti na oltarju.

Takrat sta se prijatelja začela prepirati. Orest je bil pripravljen žrtvovati svoje življenje za svojega zvestega spremljevalca Pilad pa ni hotel niti slišati za to in je bil pripravljen raje umreti, kot da prepusti Oresta takšni usodi.

V tem prepiru je Ifigenija dojela, da pred njo stoji mlajši brat, ki ga še ni poznala. Po nekaterih zapletih in prigodah se vsi trije srečno rešijo iz tega težavnega položaja in zbežijo pred sovražnimi barbari.

Spet vidimo isti glavni motiv – pripravljenost na smrt zaradi ljubezni. Za stare Grke je bilo pravo, brezpogojno prijateljstvo bilo šele tisto, v katerem sta bila prijatelja pripravljena žrtvovati celega sebe za dobro drugega bitja.

EVROPA NA BIKU

Ta prikaz na govori o Evropi, prelepem mladem dekletu, v katerega se je zaljubil najvišji bog Zevs. Da bi se ji lahko približal, se je spremenil v veličastnega belega bika in se pojavil na morski obali, kjer se je Evropa igrala skupaj s svojimi prijateljicami. Tukaj se je ulegel v travo in mirno opazoval Evropo, ki se je želela igrati s to krotko božansko živaljo. Med igro se je povzpela na njegov hrbet. Bik se je dvignil in se začel počasi premikati proti morju. Dekleta so se veselila in smejala. Toda nenadoma je bik pospešil svoj tek in se izgubil med valovi skupaj z Evropo. Po celi noči plovbe sta prispela na Kreto. Zevs je tukaj spustil Evropo, ki je med celotno plovbo ni zmočila niti ena kapljica, nato pa izginil neznano kam. Nekoliko pozneje se ji je spet prikazal, a tokrat v podobi prelepega mladeniča. Ta ji je povedal, da je kretski vladar, ter ji obljubil srečno življenje, če bo njegova. Po večeru, prebitem z njim, je Evropa ostala sama ter objokavala svojo usodo. Takrat se ji je prikazala Afroditina in pojasnila, da ta mladenič ni bil nihče drug kot vsemogoči Zevs, celina, na katero je prispela, pa da se bo odslej imenovala Evropa.

Evropa je zaradi te ljubezni zapustila vse ter po volji boga in usode začela novo, popolnoma drugačno življenje. Motiv Evrope na biku so po navadi dajali na grobnice mladih deklet, kadar so zapustile ta svet in se podale v onostranstvo. Za Rimljane je bila namreč smrt zapustitev obale tega sveta, da bi pristali na nekem drugem, še lepšem bregu, na katerem nas čaka novi svet in začetek novega življenja.

ŠTIRJE LETNI ČASI

Vsak motiv, vsak lik, ki je prikazan na grobnicah, ima poseben pomen in v sebi nosi globoko sporočilo. Prizor menjavanja štirih letnih časov nas opominja, kako se vse hitro spreminja in obrača, življenje se bo hitro izteklo kot pesek v peščeni uri. Če se tega vsaj malo zavedamo, bomo na svoje življenje gledali povsem drugače.

LEV PREGANJA KONJA

Podoben pojem minljivosti življenja najdemo na motivih, na katerih vidimo kako lev preganja konja ali pes zajca. Ta motiv se zelo pogosto pojavlja na rimskih grobnicah. Človeka naj bi opominjal, kako je življenje prekratko in preveč dragoceno, da bi ga zapravljali za nepotrebne stvari.

Smrti nihče ne more ubežati, ker lev vedno dohiti konja, naj je ta še tako hiter. Morda ta usodni dogodek napoči prav danes. Zato se sprašujmo, ali smo izpolnili svojo življenjsko nalogo? Ali smo poravnali vse račune? Ali smo pripravljeni mirne vesti oditi k bogovom? To imejmo v mislih, predvsem ko se pripravljamo na pomembne korake. Takšne ideje so najbolj poudarjene pri stoičnem filozofu cesarju Marku Avreliju.

Platon pravi, da so se bogovi usmili človeka in uredili stvari tako, da ta nikoli ne pozna dneva svoje smrti vnaprej. Zato tisti, ki dvigne roko na sebe, namerno krši ta zakon, ker sam določa dan svoje smrti, za kar ga bogovi po smrti hudo kaznujejo.

GORGONA

Gorgona je v grški mitologiji pošast v ženski podobi, ki ima namesto las kače. Vsakogar, ki jo je pogledal v oči, je spremenila v kamen. Toda to je bolj mitološki pogled, saj ne smemo pozabiti, da je bila Gorgona tudi zaščitnica misterijev in mistikov, okultnega znanja, skrivnostnih mest in nekropol kot tudi vsega tistega, kar nas povezuje z onostranstvom. Kdor je imel slabe namene do umrlih, do svetih stvari, do tistega, kar pripada bogovom, ali je oskrnil pokopališče, se je moral soočiti z njenim pogledom, zaradi katerega je okamenel. Zato so po navadi Gorgonine glave postavljali visoko na grobnice, da bi opazovale mimoidoče ter poskrbele, da se izpolnjujejo božanski zakoni. S svoje višave nam sporoča, da bo se skrunitelj moral soočiti z njo in drago plačati za svojo predrznost.

Vse fotografije so posnete v arheološkem parku v Šempetru pri Celju.

Nadaljevanje sledi v naslednji številki.

DUŠA INDIJANCA

CHARLES ALEXANDER EASTMAN (OHIYESA)

Od samih začetkov je bil odnos ameriškega Indijanca do Večnosti, do Velikega Misterija, ki nas obdaja in prežema, enostaven in hkrati vzvišen. Zanj je bilo to nekaj najvišjega, nekaj, kar človeka izpolnjuje z največjim veseljem in radostjo, ki sta možna v tem življenju.

Čaščenje Velikega Misterija je potekalo v tišini, v osami, in je bilo osvobojeno vsake usmerjenosti nase. Potekalo je v tišini, ker nobena beseda nima zadostne moči in je nujno pomanjkljiva; zato so se duše mojih prednikov dvigovale proti Bogu v čaščenju brez besed. Potekalo je v osami, ker so verovali, da nam je On bližji, kadar smo sami, in zato ni bilo svečnikov, ki bi morali posredovati med človekom in njegovim Stvariteljem. Nihče ni smel drugemu zapovedovati, ga spovedovati ali se kakor koli vpletati v njegovo religiozno življenje. Za nas so bili vsi ljudje ustvarjeni kot božji sinovi, zato so stali pokončno, zavedajoč se svojih božanskih korenin. Naše vere ni mogoče izraziti v obliki veroizpovedi in prav tako nikogar ni mogoče prisiliti, da jo sprejme; zato ni bilo pridiganja, spreobračanja ali preganjanja niti ni bilo takih, ki bi se veri posmehovali ali v Boga ne bi verjeli.

Pri nas ni bilo ne svetih hramov ne oltarjev, razen tistih v naravi. Indijanec je bil kot človek narave nadvse poetičen. Zdelo bi se mu bogoskrunsko zgraditi tempelj Zanj, s katerim se lahko iz oči v oči sreča na skrivnih, senčnih obokanih poteh prastarega gozda ali v nedrjih deviških prerij, obsijanih s soncem, na vrtočlavih vršacih in vrhovih golih skalnatih gora, in tam zgoraj na nočnem nebesnem svodu, posutem z dragulji! On, ki se odeva v mrenaste tančice oblakov tam na robu vidnega sveta, kjer naš Veliki Praoče Sonce prižiga svoj večerni taborni ogenj; On, ki jezdi na ostrem severnem vetru ali Svojega duha vdahne v opojen južni vetrič; On, čigar bojni kanu je izplul v veličastne reke in kopenska morja – On ne potrebuje manjše katedrale!

Dolgo preden sem sploh slišal za Kristusa ali videl belega človeka, sem se od neuke ženske naučil bistva morale. S pomočjo same ljube Narave me je naučila enostavne, a izjemno pomembne stvari. Spoznal sem Boga. Spoznal sem, kaj je dobrota. Videl in ljubil sem, kar je resnično lepo. Civilizacija me ni naučila ničesar, kar bi bilo večje ali boljše od tega!

Kot otrok sem se naučil dajati; odkar sem postal civiliziran, sem pozabil na to milost. Živel sem naravno življenje, medtem ko sedaj živim umetnega. Vsak lepi kamenček je bil tedaj zame dragocen; vsako rastoče drevo je bilo vredno spoštovanja. Sedaj skupaj z belim človekom častim naslikano pokrajino, katere vrednost je ocenjena v dolarjih! Indijanec je tako "predelan", podobno kot se naravne skale zmeljejo v prah in predelajo v umetne kamnite bloke, ki se lahko vgradijo v zidove moderne družbe.

Ameriški staroselec je svoj ponos prežl s ponižnostjo. Duhovna aroganca je bila njegovi naravi in učenju tuja. Nikol ni zatrjeval, da je sposobnost besednega govora dokaz njegove večvrednosti nad nemimi bitji; to je zanj tudi nevaren dar. Globoko verjame v tišino – znak popolnega ravnotežja. Tišina je popolna umirjenost ali ravnotežje telesa, uma in duha. Človek, ki vedno ohrani mirno kri in ga ne zamajejo nevihte življenja – ki ni kakor list na drevesu, plapolajoč v vetru, ali kakor val na gladini svetlečega ribnika – le tak človek po mnenju nepismenega modreca živi na idealen način.

Če ga vprašaš: "Kaj je tišina?" bo odgovoril: "To je Veliki Misterij!" "Sveta tišina je Njegov glas!" Če vprašaš: "Kakšni so sadovi tišine?", bo odvrnil: "Samooovladovanje, resnični pogum in vztrajnost, potrpežljivost, ponos in spoštovanje. Tišina je temeljni kamen značaja."

Odnos Indijanca do smrti, preizkus in ozadje življenja so v popolnem skladu z njegovim značajem in filozofijo. Smrt zanj ne pomeni nič strašnega. Z njo se sreča preprosto in popolnoma mirno, v iskanju zgolj častnega konca kot njegove poslednje daritve družini in potomcem. Zato si želi umreti v boju, vendar pa bi se mu na drugi strani zdelo sramotno, da bi bil ubit v zasebnem sporu. Če je kdo umiral doma, so njegovo posteljo ob bližanju smrtne ure odnesli ven, da je njegov duh lahko odšel pod odprtim nebom.

Poleg tega posveča veliko pozornost ločitvi in slovesu od svojih bližnjih, zlasti če ima majhne otroke, ki bodo ostali za njim, trpeči pomanjkanje. Njegove družinske vezi, pripadnost in naklonjenost so močne in globoko žaluje za tistimi, ki jih je izgubil, čeprav neomajno verjame v duhovne vezi, ki segajo tudi onkraj smrti. /.../

Spominjam se našega ganljivega običaja, ki je bil namenjen ohranjanju živega spomina na umrlega v žalujoči družini. Pramen las ljubljene pokojnika smo zavili v lep kos oblačila, za katerega smo predpostavljali, da bi ga rad nosil, če bi bil še živ. Ta "duhovni snop", kot smoga imenovali, je bil obešen na trinožnik, ki je stal na častnem mestu v bivališču. Ob vsakem obroku smo podenj postavili obrok hrane, nato pa je bilo treba povabiti nekoga istega spola in starosti kot umrli, da je pojedel hrano. Ko se je izteklo eno leto od smrti, so sorodniki priredili javno slavo ter oblačila in preostale darove umrlega podarili, pramen las pa slovesno pokopali.

Indijanec ni nikoli dvomil v nesmrtno naravo človeškega duha ali duše, vendar ni nikoli niti ugibal o tem, kaj se z njegovim duhom oziroma dušo nato zgodi. Ideja o "srečnih loviščih" je moderna in najverjetneje izposojena od belega človeka ali plod njegove domišljije. Prvotnemu Indijancu je zadostovalo verovanje, da se duh, ki ga je Veliki Misterij vdihnil v človeka, vrne nazaj k Tistemu, ki mu ga je podaril, in da je po tem, ko se osvobodi telesa, vseprisoten in prežema vso naravo, čeprav se tudi pogosto zadržuje v bližini groba ali "duhovnega snopa" v tolažbo svojim prijateljem in je sposoben slišati njihove molitve. Duhu, osvobojenemu telesa, smo izkazovali tolikšno spoštovanje, da običajno nismo niti na glas izgovarjali imena umrlega.

Odlomki iz knjige Duša Indijanca, Charles Alexander Eastman, Nova Akropola, 2018.

ŠTIRI STVARI, KI JIH JE TREBA VEDETI

SUFIJSKI MODREC HATIM AL-ASAMM JE NEKOČ DEJAL:

"IZBRAL SEM SI ŠTIRI STVARI, KI JIH MORAM VEDETI, VSE OSTALO PA SE MI ZDI MANJ POMEMBNO.

PRVIČ, VEM, DA MI JE DNEVNI KRUH PRAVIČNO ODMERJEN TER DA SE NIKOLI NE BO POVEČAL NITI ZMANJŠAL, ZATO MU NIČESAR NE DODAJAM.

DRUGIČ, VEM, DA BOGU DOLGUJEM DOLG, KI GA NE MORE NIHČE ODPLAČATI NAMESTO MENE, ZATO SI GA PRIZADEVAM ODPLAČATI SAM.

TRETJIČ, VEM, DA JE NEKDO, KI ME ZASLEDUJE – TO JE SMRT, KI JI NE MOREM UBEŽATI, ZATO SEM SE PRIPRAVIL NA SREČANJE Z NJO.

ČETRTIČ, VEM, DA ME BOG OPAZUJE, ZATO SE SRAMUJEM DEJANJ, KI JIH NE BI SMEL STORITI."

SUFIJSKA ANEKDOTA

KNJIGE IN REPLIKE V PRODAJI

Knjige in replike lahko kupite v prostorih Nove Akropole.
Lahko jih naročite tudi preko maila na info@akropola.org.

NAŠE KNJIGE

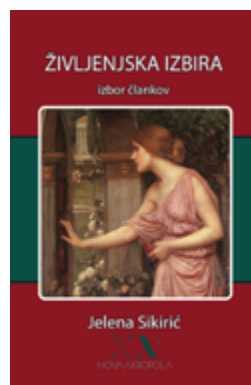
FORMAT 130 X 205 mm
176 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

FORMAT 130 X 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

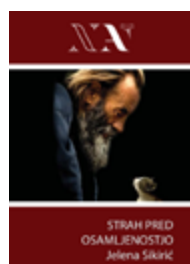
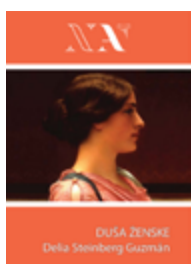
FORMAT 130 X 205 mm
64 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

FORMAT 130 X 205 mm
159 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

FORMAT 130 X 205 mm
102 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

FORMAT
105 X 148 mm
32 STRANI
MEHKA VEZAVA
CENA: 2 €

ARHEOLOŠKE REPLIKE

Arheološke replike so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobj in predstavljajo kulturno dediščino človeštva. Vsak posamičen izdelek je skrbno izdelan v ateljeju Nove Akropole. Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je lahko odlično darilo.

Grčija in Rim

Egipt

Slovenija

NAPOVEDNIK DOGODKOV

Dogodki za mesec NOVEMBER 2018.

Dogodki potekajo v prostorih Nove Akropole v Ljubljani in Mariboru ali na vnaprej razpisani drugi lokaciji.

TEČAJ PRAKTIČNE FILOZOFIJE

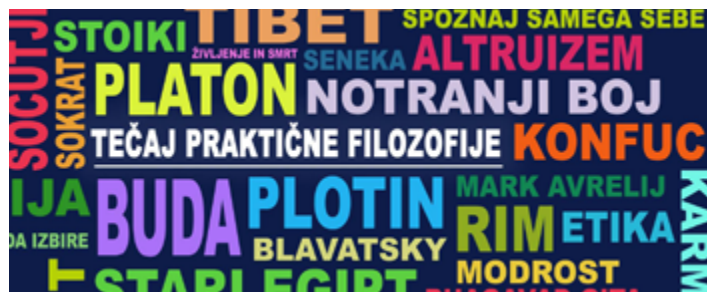
Predstavitveno predavanje (1/10):

TOREK, 6. NOVEMBER, OB 18:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Cena tečaja: 60 €, študenti in upokojenci: 40 €.

Predstavitveno predavanje: vstop prost!

TEČAJ PRAKTIČNE FILOZOFIJE

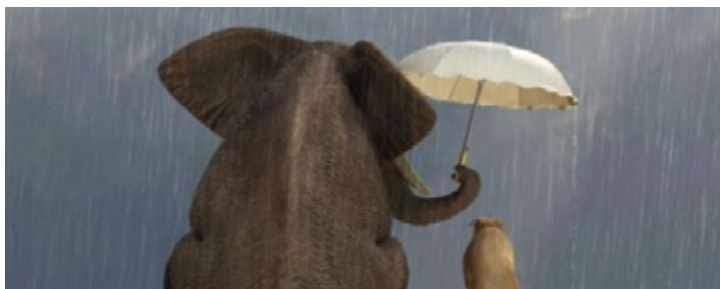
Predstavitveno predavanje (1/10):

SREDA, 7. NOVEMBER, OB 18:00

Nova Akropola - Tyrševa 7, Maribor

Cena tečaja: 60 €, študenti in upokojenci: 40 €.

Predstavitveno predavanje: vstop prost!

ŽIVLJENJE IMA VEDNO SMISEL PREDAVANJE OB SVETOVNEM DNEVU FILOZOFIJE

TOREK, 13. NOVEMBER, OB 18:00

Nova Akropola - Tyrševa 7, Maribor

Vstop prost!

ŽIVLJENJE IMA VEDNO SMISEL PREDAVANJE OB SVETOVNEM DNEVU FILOZOFIJE

ČETRTEK, 15. NOVEMBER, OB 18:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Vstop prost!

MOTIVI IZ NEKROPOLE V ŠEMPETRU RAZLAGA SIMBOLNEGA POMENA

Predavanje

SREDA, 21. NOVEMBER, OB 19:30

Knjižnica Šiška - Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana

Vstop prost!

C. G. JUNG FILOZOFIJA IN PSIHOLOGIJA

Tečaj (3 srečanja)

1. srečanje: **ČETRTEK, 15. NOVEMBER, OB 18:00**

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Cena tečaja: 40 €

**VEDI, DA JE TISTO, KAR PREŽEMA VESOLJE, NEUNIČLJIVO.
NIHČE NE MORE UNIČITI TEGA NESPREMENLJIVEGA BITJA.
TELESA SO ZAČASNA, TISTO, KAR JIM DAJE ŽIVLJENJE, PA VEČNO,
NEUNIČLJIVO IN NESKONČNO.
TO, KAR JE, NIKOLI NE BO PRENEHALO OBSTAJATI,
TO, ČESAR NI, PA NE BO NIKOLI OBSTAJALO.**

BHAGAVAD GITA